

FÖRKLARINGAR OCH UTFLYKTER

- dikter att begrunda

Fredrik Nyberg är göteborgare och har nu utgivit sin andra diktsamlingen. Han är född under studentupprorets år - 1968. Samlingen heter Blomsterur och har underrubriken: Förklaringar och Dikter. Av upprorets år kan dock inget märkas.

Jag måste tillstå att det behövs s.k. "förklaringar" till Nybergs dikter. De är, trots det enkla poetiska språket, skrivna för att tydas och begrundas. Dikterna är ofta korta och förenade med underfundiga associationer, vilka inte alltid är lätta att följa. Med andra ord - en komplicerad poesi, som söker sina förklaringar och mönster.

Jag kan tänka mig hur författaren vill återskapa ett blomsterlandskap, där olika växter, här återgivna med latinska titlar, skapar stämninglägen och meditationsställen. Som om Fredrik Nyberg själv under årets dagar promenat med anteckningsboken genom Botaniska trädgården i Göteborg och med poetisk ambition försökt fånga växtens "mening" och semantiska förgrening. För Nyberg är mycket lokalt förankrad. Ställvis träder konkreta platser in i dikten och skapar en tydlig lokalisering. Det kan handla om en plantering på Vasaplatsen mitt i staden eller en iakttagelse på S:t Pauligatan. Eller poeten kan stå och vänta på spårvagnen uppe i Masthugget vid Fjällgatan. Här - strax in-till Slottsskogen med växter, djur, promenader och lyriska vandringar kan det s.k. blomsteruret börjar att snurra och få betydelse.

Dikten i första avdelningen heter Calluna, ljung dvs calluna vulgáris, där det heter:

*Viken är en sekvens,
havet har en föränderlig färg,
ett minne som liknar ljungens bruna och röda nyanser.
Jag minns att det blåste, att vi letade efter något i det höga
vibrerande gräset.
Varje våg förlåter och sköljer.*

De latinska växternas namn rubricerar dikterna en efter en. Läsaren får bemöda sig om att ta fram sina latinska kunskaper i botanik. Snödroppen påminner ofta om den tidiga våren, lat. galanthus, och författaren tar fram månaden februari, där fåglarna väger nästan ingenting. Snödroppens plötsliga närvaro vittnar om tröst och längtan mitt i den hektiska storstaden. Allt sett från en spårvagn, vid Vasaplatsen, i en stad, som mognar fram med alléer, planteringar, i det begynnande blomsteråret.

Då och då kan den koncentrerade rena poesin slå ner som i dikten Solvända, helianthemum, där "stenarna är varma" och sommaren kan upplevas som en "parentes inuti händernas hets".

Samlingen är komponerad som en helhet med prolog och epilog. Där emellan fem avdelningar dikter, vilka indelas med alfabetets bokstäver: A-E, F-J, K-O osv. Det ger intryck av en organisk tanke, en sorts blomsteruppsats, där de ingående färgerna är klanger, spår och uttrycker inre upplevda betydelser.

Som helhet ger dessa dikter intrycket av att vara utmejslade med en metodisk penna. Ibland dock med alltför drastiska ord, som för tankarna till underlivets vegetationer, vilket gör symbolspråket platt och ofunktionellt. Samtidigt finns formuleringar och insikter, som höjer den poetiska diktningen och orden bär in mot djupa betydelser, som i slutdikten:

*Döden är en muskel inuti en muskel.
Vid vattenbrynet försvinner höstlöven förstörade ner i jorden.*

*Att sedan få gå i sjöbris. Varje del av handen är vanlig och tyst.
Vinden skall postumt blåsa genom din hårfärgs färg,
blåsa genom ditt huvuds enda krans.*

Hans-Evert Renérius

Blomsterur. Fredrik Nyberg. Förklaringar och Dikter. Norstedts/lyrik.